

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/1157**ze dne 20. června 2019****o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 21 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Smlouva o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) má za cíl usnadnit volný pohyb osob a zároveň zajišťovat bezpečnost a ochranu národů Evropy vytvořením prostoru svobody, bezpečnosti a práva v souladu s ustanoveními Smlouvy o EU a Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“).
- (2) Občanství Unie přiznává každému občanu Unie právo volného pohybu s výhradou určitých omezení a podmínek. Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES se toto právo provádí ⁽³⁾. Článek 45 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) rovněž stanoví volný pohyb a pobyt. Volný pohyb zahrnuje právo opustit území členského státu a vstoupit na něj s platným průkazem totožnosti nebo cestovním pasem.
- (3) Na základě směrnice 2004/38/ES mají členské státy v souladu se svými právními předpisy vydávat a obnovovat svým státním příslušníkům průkazy totožnosti nebo cestovní pasy. Uvedená směrnice dále stanoví, že členské státy mohou po občanech Unie požadovat, aby se zaregistrovali u příslušných orgánů. Členské státy mají povinnost občanům Unie vydat osvědčení o registraci podle podmínek v ní stanovených. Podle uvedené směrnice mají členské státy rovněž povinnost vydávat pobytové karty rodinným příslušníkům, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, a na žádost mohou vydávat doklady osvědčující trvalý pobyt a karty trvalého pobytu.
- (4) Směrnice 2004/38/ES stanoví, že členské státy mohou přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoliv práva přiznaného uvedenou směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu. Jako typické případy podvodu podle uvedené směrnice se uvádí padělání dokladů nebo nepravdivé doložení hmotněprávních skutečností týkajících se podmínek spojených s právem pobytu.
- (5) V úrovni zabezpečení vnitrostátních průkazů totožnosti vydávaných členskými státy a povolení k pobytu pro občany Unie, kteří pobývají v jiném členském státě, a pro jejich rodinné příslušníky existují značné rozdíly. Tyto rozdíly zvyšují riziko padělání dokladů a podvodů s nimi a rovněž způsobují praktické obtíže občanům, kteří chtějí uplatnit právo na volný pohyb. Ze statistik Evropské sítě pro analýzu rizik podvodů s doklady vyplývá, že počet případů padělání průkazů totožnosti se postupně zvyšuje.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 367, 10.10.2018, s. 78.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 4. dubna 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 6. června 2019.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (6) Komise ve svém sdělení ze dne 14. září 2016 nazvaném „Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice“ zdůraznila, že zabezpečené cestovní doklady a doklady totožnosti jsou zásadní ve všech případech, kdy je třeba s určitostí stanovit totožnost osoby, a oznámila, že předloží akční plán k řešení podvodů s cestovními doklady. Podle uvedeného sdělení musí být zdokonalený přístup založen na spolehlivých systémech, jež pomohou předcházet zneužívání a vzniku hrozeb pro vnitřní bezpečnost v souvislosti s nedostatky v zabezpečení dokladů, zejména pokud jde o terorismus a přeshraniční trestnou činnost.
- (7) Podle akčního plánu ze dne 8. prosince 2016 Komise pro posílení evropské reakce proti podvodům s cestovními doklady (dále jen „akční plán na rok 2016“) je nejméně ve třech čtvrtinách padělaných dokladů zjištěných na vnějších hranicích, ale také v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, uvedeno, že byly vystaveny členskými státy a zeměmi přidruženými k Schengenu. Méně zabezpečené národní průkazy totožnosti vydané členskými státy jsou nejčastěji odhalovanými padělanými doklady používanými pro cestování v rámci schengenského prostoru.
- (8) Za účelem odradit od podvodného zneužívání totožnosti by členské státy měly zajistit, že padělání nebo pozměňování identifikačních dokladů a použití těchto padělaných nebo pozměněných dokladů bude přiměřeně postihováno podle vnitrostátního práva.
- (9) V prosinci 2016 zveřejnila Komise akční plán, který se zabýval riziky vyplývajícími z padělaných průkazů totožnosti a povolení k pobytu. Komise se v akčním plánu pro rok 2016 a ve zprávě o občanství EU pro rok 2017 zavázala, že bude analyzovat politické možnosti, jak zabezpečení těchto dokladů posílit.
- (10) Podle akčního plánu z roku 2016 vyžaduje vydávání pravých a zabezpečených průkazů totožnosti spolehlivý proces registrace totožnosti a zabezpečené dokumenty, které jsou předkládány spolu s žádostmi o vydání dokladů totožnosti. Komise, členské státy a příslušné agentury Unie by měly nadále vzájemně spolupracovat s cílem snížit riziko, že se tyto dokumenty budou stávat předmětem podvodů, protože právě ony jsou padělané čím dál častěji.
- (11) Toto nařízení po členských státech nepožaduje, aby zavedly průkazy totožnosti nebo povolení k pobytu, pokud nejsou stanoveny vnitrostátními právními předpisy, ani se nedotýká pravomoci členských států vydávat jiná povolení k pobytu podle vnitrostátního práva mimo oblast působnosti práva Unie, například pobytové karty vydané všem rezidentům na území daného státu bez ohledu na jejich státní příslušnost.
- (12) Toto nařízení nebrání členským státům akceptovat pro účely prokázání totožnosti jiné doklady než cestovní doklady, například řidičské průkazy, a to nediskriminačním způsobem.
- (13) Do oblasti působnosti tohoto nařízení by neměly spadat doklady totožnosti vydávané občanům, jejichž právo na volný pohyb bylo omezeno v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem, pokud je v těchto dokladech výslovně uvedeno, že nesmějí být použity jako cestovní doklady.
- (14) Do oblasti působnosti tohoto nařízení by neměly spadat cestovní doklady, které splňují požadavky části 5 dokumentu Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) 9303 (sedmé vydání, 2015) (dále jen „dokument ICAO 9303“), které ve vydávajícím členském státě neslouží k prokázání totožnosti, jako jsou například doklady typu „passport card“ vydávané v Irsku.
- (15) Toto nařízení se nedotýká použití průkazů totožnosti a povolení k pobytu s funkcí elektronické identifikace členskými státy pro jiné účely ani pravidel stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014^(*), kterým se stanoví vzájemné uznávání elektronické identifikace v přístupu k veřejným službám na území Unie a které občanům přemísťujícím se do jiného členského státu pomáhá tím, že vyžaduje, aby byly prostředky elektronické identifikace za určitých podmínek vzájemně uznány. Zdokonalené průkazy totožnosti by měly zajistit jednodušší identifikaci a přispět k lepšímu přístupu ke službám.

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73).

- (16) Řádné ověřování průkazů totožnosti a povolení k pobytu vyžaduje, aby členské státy používaly správný název pro každý druh dokladu, na který se vztahuje toto nařízení. Za účelem usnadnění kontroly dokladů, na které se vztahuje toto nařízení, by v jiných členských státech měl být název dokladu také uveden alespoň v jednom dalším úředním jazyce orgánů Unie. Pokud členské státy tradičně používají pro průkazy totožnosti ve svých úředních jazycích jiná označení než název „průkaz totožnosti“, měly by mít možnost tato označení používat i nadále. V budoucnosti by však neměla být zaváděna žádná nová označení.
- (17) Bezpečnostní prvky jsou nezbytné pro ověření pravosti dokladu a pro zjištění totožnosti osoby. Zavedení minimálních bezpečnostních norem a začlenění biometrických údajů do průkazů totožnosti a pobytových karet rodinných příslušníků, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je důležitým krokem k zajištění větší bezpečnosti jejich používání v Unii. Zahrnutí takových biometrických identifikátorů by občanům Unie mělo umožnit plně využívat jejich práva volného pohybu.
- (18) Uchovávání zobrazení obličeje a dvou otisků prstů (dále jen „biometrické údaje“) v průkazech totožnosti a pobytových kartách, jak je již stanoveno u biometrických pasů a povolení k pobytu státních příslušníků třetích zemí, představuje vhodnou kombinaci spolehlivé identifikace a ověření pravosti s nižším rizikem podvodu v zájmu lepšího zabezpečení průkazů totožnosti a pobytových karet.
- (19) Členské státy by měly při ověřování pravosti dokladu a totožnosti jeho držitele jako standardní postup primárně ověřovat zobrazení obličeje, a pokud je nutné potvrdit pravost dokladu a totožnost držitele nad veškerou pochybnost, měly by rovněž ověřovat otisky prstů.
- (20) Členské státy by měly zajistit, aby v případech, kdy ověření biometrických údajů nepotvrdí pravost dokladu nebo totožnost jeho držitele, platila povinnost provést manuální kontrolu kvalifikovaným pracovníkem.
- (21) Toto nařízení nevytváří právní základ pro zřízení či provoz databází na vnitrostátní úrovni pro uchovávání biometrických údajů v členských státech, což je záležitost vnitrostátního práva, jež musí být v souladu s právem Unie v oblasti ochrany údajů. Toto nařízení rovněž neposkytuje právní základ pro zřízení či provoz centralizované databáze na úrovni Unie.
- (22) Biometrické identifikátory by měly být shromažďovány a uchovávány na paměťovém médiu průkazů totožnosti a povolení k pobytu pro účely ověřování pravosti dokladů a totožnosti jejich držitele. Toto ověřování by měl provádět pouze řádně zmocněný pracovník v případech, kdy právní předpis stanoví povinnost předložit doklad totožnosti. Biometrické údaje uchovávané pro účely personalizace průkazů totožnosti nebo povolení k pobytu by měly být uchovávány vysoce zabezpečeným způsobem a pouze do dne převzetí dokladu, nejdéle však do 90 dnů ode dne jeho vydání. Po uplynutí této lhůty by měly být biometrické údaje okamžitě vymazány nebo zničeny. Tím by nemělo být dotčeno další zpracování těchto údajů v souladu s ujednáními a vnitrostátními právními předpisy o ochraně údajů.
- (23) Pro účely tohoto nařízení by měly být zohledněny specifikace dokumentu ICAO 9303, které zajišťují globální interoperabilitu, mimo jiné pokud jde o strojové čtení a využití vizuální kontroly.
- (24) Členské by měly být oprávněny rozhodnout o tom, zda by doklad, na nějž se vztahuje toto nařízení, měl uvádět pohlaví držitele. Pokud členský stát uvede v takovém dokladu pohlaví, měly by být používány specifikace dokumentu ICAO 9303 „F“, „M“ nebo „X“ nebo odpovídající písmeno používané v jazyce nebo jazycích tohoto členského státu.
- (25) Prováděcí pravomoci by měly být svěřeny Komisi za účelem zajištění toho, aby ve vhodných případech byly řádně zohledněny budoucí bezpečnostní normy a technické normy průkazů totožnosti a pobytových karet přijaté podle nařízení Rady (ES) č. 1030/2002⁽⁵⁾. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011.⁽⁶⁾ Pro tyto účely by Komisi měl být nápomocen výbor zřízený článkem 6 nařízení Rady (ES) č. 1683/95⁽⁷⁾. Pokud je to nutné, mělo by být možné, aby přijaté prováděcí akty byly tajné a bylo tak zamezeno riziku padělání a pozměňování dokladů.

⁽⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí (Úř. věst. L 157, 15.6.2002, s. 1).

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽⁷⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995, kterým se stanoví jednotný vzor víz (Úř. věst. L 164, 14.7.1995, s. 1).

- (26) Členské státy by měly zajistit zavedení vhodných a účinných postupů pro odebrání biometrických identifikátorů, a soulad těchto postupů s právy a zásadami stanovenými v Listině, Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod Rady Evropy a Úmluvě Organizace spojených národů o právech dítěte. Členské státy by měly zajistit, aby během postupu odebrání biologických identifikátorů stál na prvním místě nejlepší zájem dítěte. Kvalifikovaní pracovníci by proto měli být vhodně proškoleni o postupech při odebrání biometrických identifikátorů, které berou ohled na potřeby dětí
- (27) Pokud se členské státy při odebrání biometrických identifikátorů setkají s obtížemi, zajistí, aby existovaly vhodné postupy respektující důstojnost dotčené osoby. Proto je třeba zohlednit genderové aspekty a specifické potřeby dětí a zranitelných osob.
- (28) Zavedení minimálních norem zabezpečení a formátu průkazů totožnosti by mělo členskými státy poskytnout dostatečnou jistotu ohledně pravosti těchto dokladů, když občané Unie vykonávají své právo volného pohybu. Zavedení přísnějších bezpečnostních norem by mělo veřejnoprávním orgánům a soukromoprávním subjektům poskytnout dostatečné záruky, aby se mohly spolehnout na pravost průkazů totožnosti, jimiž občané Unie prokazují svoji totožnost.
- (29) Společný rozlišovací znak, který má podobu kódu země tvořeného dvěma písmeny vydávajícího členského státu, vytištěného inverzně na modrém obdélníku v kruhu tvořeném dvanácti žlutými hvězdami, usnadní vizuální kontrolu dokladu, zejména pokud jeho držitel vykonává své právo na volný pohyb.
- (30) I když je možnost stanovit dodatečné vnitrostátní prvky zachována, měly by členské státy zajistit, aby tyto prvky nesnižovaly účinnost společných bezpečnostních prvků a neměly negativní vliv na přeshraniční kompatibilitu průkazů totožnosti, například pokud jde o možnost, aby byly průkazy totožnosti strojově čitelné přístroji v členských státech, které nejsou státem vydání průkazů totožnosti.
- (31) Zavedení bezpečnostních norem pro průkazy totožnosti a pobytové karty rodinných příslušníků, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, nesmí vést k neúměrnému zvýšení poplatků pro občany Unie a státní příslušníky třetích zemí. Členské státy by měly vzít tuto zásadu v potaz při vyhlášení výběrových řízení.
- (32) Členské státy by měly přijmout veškerá nezbytná opatření k tomu, aby biometrické údaje správně identifikovaly osobu, již je průkaz totožnosti vydán. Za tím účelem členské státy zváží odebrání biometrických identifikátorů, zejména zobrazení obličeje, přímo na místě vnitrostátními orgány vydávajícími průkazy totožnosti.
- (33) Členské státy by si měly vzájemně vyměňovat informace, které jsou nezbytné k přístupu, ověření pravosti a ověření informací obsažených na zabezpečeném paměťovém médiu. Formáty používané pro zabezpečené paměťové médium by měly být interoperabilní, a to i ve vztahu k automatizovaným hraničním přechodům.
- (34) Směrnice 2004/38/ES se týká situace, kdy je třeba občanům Unie nebo rodinným příslušníkům občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, a kteří nemají potřebné cestovní doklady, poskytnout veškeré vhodné možnosti, aby prokázali jinými prostředky to, že se na ně vztahuje právo volného pohybu. K takovým prostředkům mohou patřit dočasné doklady totožnosti a pobytové karty vydané těmto rodinným příslušníkům.
- (35) Toto nařízení respektuje povinnosti stanovené v Listině a Úmluvě Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením. Členské státy jsou proto vybízeny ke spolupráci s Komisí na začlenění dodatečných prvků, které činí průkazy totožnosti přístupnější a uživatelsky vstřícnější pro osoby se zdravotním postižením, například osoby se zrakovým postižením. Členské státy mají prozkoumat využití řešení, jako jsou mobilní registrační zařízení, pro vydávání průkazů totožnosti osobám, které nejsou schopny navštívit orgány odpovědné za vydávání průkazů totožnosti.
- (36) Povolení k pobytu vydávaná občanům Unie by měla obsahovat konkrétní informace, díky nimž budou jako taková identifikována ve všech členských státech. To by mělo usnadnit uznávání využívání práva volného pohybu občanů Unie a práv s ním spojených, ale harmonizace by neměla překročit rámec toho, co je vhodné pro řešení nedostatků stávajících dokladů. Členské státy si mohou zvolit formát, v němž jsou tyto doklady vydávány, a měly by mít možnost je vydávat ve formátu, který je v souladu se specifikacemi dokumentu ICAO 9303.

- (37) Pokud jde o povolení k pobytu vydávaná rodinným příslušníkům, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je vhodné využít stejný vzor a bezpečnostní prvky jako ty, které jsou uvedeny v nařízení (ES) č. 1030/2002, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954⁽⁸⁾. Kromě toho, že slouží jako důkaz o právu pobytu, tyto dokumenty rovněž osvobozují držitele, kteří jinak podléhají vízové povinnosti, od požadavku získat vízum, když doprovázejí nebo následují občana Unie na území Unie.
- (38) Směrnice 2004/38/ES stanoví, že doklady vydávané rodinným příslušníkům, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, se mají nazývat „Pobytová karta rodinného příslušníka občana Unie“. K usnadnění jejich identifikace by měla být pobytová karta rodinného příslušníka občana Unie označena standardizovaným názvem a kódem.
- (39) S ohledem na bezpečnostní riziko a na náklady vynaložené členskými státy by měly být průkazy totožnosti, jakož i pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie s nedostatečnými bezpečnostními normami postupně vyřazeny. K zajištění rovnováhy mezi četností, s jakou se doklady obvykle nahrazují, a nutností napravit současné bezpečnostní nedostatky v Unii by mělo k postupnému vyřazování obecně postačovat desetileté období u průkazů totožnosti a pětileté období u pobytových karet. Nicméně u průkazů, které nemají důležité bezpečnostní prvky, nebo nejsou strojově čitelné, je z bezpečnostních důvodů nutné kratší období pro vyřazení.
- (40) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679⁽⁹⁾ se použije s ohledem na zpracovávané osobní údaje v souvislosti s použitím tohoto nařízení. Je nutné dále specifikovat ochranná opatření vztahující se na zpracovávané osobní údaje, a zejména na citlivé údaje, jako jsou například biometrické identifikátory. Subjekty údajů by měly být dobře obeznámeny s existencí paměťového média v jejich dokladech, které obsahuje jejich biometrické údaje, včetně jejich bezkontaktní dostupnosti, jakož i o všech případech, kdy jsou údaje obsažené v jejich průkazech totožnosti a povoleních k pobytu použity. V každém případě by subjekty údajů měly mít přístup k osobním údajům, které jsou zpracovávány v jejich průkazech totožnosti a povoleních k pobytu, a měly by mít právo na jejich opravu prostřednictvím vydání nového dokladu, pokud jsou tyto údaje chybné nebo neúplné. Paměťové médium by mělo být vysoce zabezpečené a účinně chránit na něm uchovávané osobní údaje před neoprávněným přístupem.
- (41) Členské státy by měly odpovídat za řádné zpracování biometrických údajů od jejich odebrání až po jejich uložení na vysoce zabezpečeném paměťovém médiu v souladu s nařízením (EU) 2016/679.
- (42) Členské státy by měly zachovávat zvláštní obezřetnost při spolupráci s externím poskytovatelem služeb. Tato spolupráce by neměla vylučovat odpovědnost členských států vyplývající z unijního a vnitrostátního práva v případě porušení povinností týkajících se osobních údajů.
- (43) V tomto nařízení je nutné specifikovat základ pro shromažďování a uchovávání údajů na paměťovém médiu průkazů totožnosti a povolení k pobytu. Členské státy by v souladu s unijním a vnitrostátním právem a při respektování zásad nezbytnosti a proporcionality měly být schopny na paměťovém médiu uchovávat další údaje pro elektronické služby nebo pro jiné účely související s průkazem totožnosti nebo povolením k pobytu. Zpracování takových údajů včetně jejich shromažďování a účelů, pro které mohou být použity, by mělo být povoleno unijním nebo vnitrostátním právem. Všechny vnitrostátní údaje by měly být fyzicky nebo logicky odděleny od biometrických údajů uvedených v tomto nařízení a měly by být zpracovávány v souladu s nařízením (EU) 2016/679.
- (44) Členské státy by měly použít toto nařízení nejpozději 24 měsíců ode dne jeho vstupu v platnost. Členské státy by ode dne použitelnosti tohoto nařízení měly vydávat pouze doklady, které splňují požadavky tohoto nařízení.

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1954 ze dne 25. října 2017, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí (Úř. věst. L 286, 1.11.2017, s. 9).

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (45) Po dvou a jedenácti letech ode dne použitelnosti tohoto nařízení by měla Komise podat zprávu o jeho provádění, zahrnující informace o vhodnosti úrovně zabezpečení s přihlédnutím k jeho dopadu na základní práva a zásady ochrany údajů. V souladu s interinstitucionální dohodou ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽¹⁰⁾ by Komise měla šest let ode dne použitelnosti tohoto nařízení a poté každých šest let provést hodnocení tohoto nařízení na základě informací shromážděných prostřednictvím zvláštních ujednání týkajících se sledování, aby se tak posoudily skutečné účinky tohoto nařízení, jakož i potřeba dalších opatření. Pro účely sledování by členské státy měly shromažďovat statistiky o počtu vydaných průkazů totožnosti a povolení k pobytu.
- (46) Jelikož cílů tohoto nařízení, totiž zvýšení bezpečnosti a zjednodušení výkonu práva na volný pohyb občanů Unie a jejich rodinných příslušníků, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich z důvodu rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (47) Toto nařízení dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména Listinou, včetně lidské důstojnosti, práva na nedotknutelnost lidské osobnosti, zákazu nelidského či ponižujícího zacházení, práva na rovnost před zákonem a zákazu diskriminace, práv dítěte, práv starších osob, práva na respektování soukromého a rodinného života, práva na ochranu osobních údajů, práva volného pohybu a práva na účinnou právní ochranu, a členské státy by měly při provádění tohoto nařízení Listinu dodržovat.
- (48) Byl konzultován evropský inspektor ochrany údajů, který dne 10. srpna 2018 vydal stanovisko ⁽¹¹⁾ a Agentura Evropské unie pro základní práva, která dne 5. září 2018 vydala své stanovisko ⁽¹²⁾,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Předmět

Toto nařízení posiluje bezpečnostní normy vztahující se na průkazy totožnosti, které vydávají členské státy svým státním příslušníkům, a na povolení k pobytu, která vydávají členské státy občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům při výkonu jejich práva volného pohybu.

Článek 2

Oblast působnosti

Toto nařízení se vztahuje na:

- a) průkazy totožnosti vydávané členskými státy jejich státním příslušníkům, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 3 směrnice 2004/38/ES;

Toto nařízení se nevztahuje na dočasné doklady totožnosti, jejichž doba platnosti je kratší než šest měsíců;

- b) osvědčení o registraci vydávaná v souladu s článkem 8 směrnice 2004/38/ES občanům Unie pobývajícím v hostitelském členském státě déle než tři měsíce a doklady osvědčující trvalý pobyt vydávané v souladu s článkem 19 směrnice 2004/38/ES na požádání občanům Unie;
- c) pobytové karty vydávané v souladu s článkem 10 směrnice 2004/38/ES rodinným příslušníkům občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, a karty trvalého pobytu vydávané v souladu s článkem 20 směrnice 2004/38/ES rodinným příslušníkům občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 338, 21.9.2018, s. 22.

⁽¹²⁾ Dosud nezveřejněno.

KAPITOLA II

VNITROSTÁTNÍ PRŮKAZY TOTOŽNOSTI

Článek 3

Bezpečnostní normy / vzor / specifikace

1. Průkazy totožnosti vydávané členskými státy se vyhotovují ve formátu ID-1 a obsahují strojově čitelnou zónu. Tyto průkazy totožnosti vycházejí ze specifikací a minimálních bezpečnostních norem stanovených v dokumentu ICAO 9303 a musí splňovat požadavky stanovené v písmenech c), d), f) a g) přílohy nařízení (ES) č. 1030/2002, ve znění nařízení (EU) 2017/1954.

2. Prvky údajů obsažené v průkazech totožnosti musí být v souladu se specifikacemi uvedenými v části 5 dokumentu ICAO 9303.

Odchylně od prvního pododstavce lze číslo dokladu vložit do zóny I a označení pohlaví osoby není povinné.

3. Na dokladu je uveden název „průkaz totožnosti“ nebo jiné zavedené vnitrostátní označení v úředním jazyce nebo úředních jazycích vydávajícího členského státu a slova „průkaz totožnosti“ alespoň v jednom z dalších úředních jazyků orgánů Unie.

4. Na přední straně průkazu totožnosti je uveden kód země tvořený dvěma písmeny vydávajícího členského státu, vtištěný inverzně na modrém obdélníku v kruhu tvořeném dvanácti žlutými hvězdami.

5. Průkazy totožnosti zahrnují vysoce zabezpečené paměťové médium, které obsahuje zobrazení obličeje držitele průkazu a dva otisky prstů v interoperabilních digitálních formátech. Pro získání biometrických identifikátorů členské státy použijí technické normy stanovené prováděcím rozhodnutím Komise C(2018)7767⁽¹³⁾.

6. Paměťové médium musí mít dostatečnou kapacitu a schopnost zaručit integritu, pravost a důvěrnost údajů. Uchovávané údaje jsou dostupné bezkontaktně a jsou zabezpečené v souladu s prováděcím rozhodnutím C(2018)7767. Členské státy si vymění informace nezbytné k ověření pravosti paměťového média a k přístupu k biometrickým údajům uvedeným v odstavci 5 a k jejich ověření.

7. Děti mladší dvanácti let mohou být od povinnosti poskytnout otisky prstů osvobozeny.

Děti mladší šesti let jsou od povinnosti poskytnout otisky prstů osvobozeny.

Osoby, u nichž je odebrání otisků prstů fyzicky nemožné, jsou od povinnosti poskytnout otisky prstů osvobozeny.

8. Je-li to nezbytné a přiměřené cíli, jehož má být dosaženo, členské státy mohou uvést podrobnosti a poznámky pro vnitrostátní užití požadované s ohledem na vnitrostátní právo. V důsledku toho však nesmí být snížena účinnost minimálních bezpečnostních norem ani omezena přeshraniční kompatibilita průkazů totožnosti.

9. Pokud členské státy do průkazů totožnosti začlení dvojí rozhraní nebo samostatné paměťové médium, další paměťové médium musí splňovat příslušné normy ISO a nesmí docházet k interferenci s paměťovým médiem uvedeným v odstavci 5.

10. Pokud členské státy v průkazech totožnosti uchovávají údaje pro elektronické služby, jako je například elektronická veřejná správa a elektronické podnikání, tyto vnitrostátní údaje se fyzicky nebo logicky oddělí od biometrických údajů uvedených v odstavci 5.

11. Pokud členské státy do průkazů totožnosti přidají další bezpečnostní prvky, nesmí být v důsledku toho omezena přeshraniční kompatibilita těchto průkazů totožnosti a snížena účinnost minimálních bezpečnostních norem.

⁽¹³⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2018)7767 ze dne 30. listopadu 2018, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí a zrušuje rozhodnutí C(2002)3069.

Článek 4

Doba platnosti

1. Doba platnosti průkazů totožnosti je minimálně pět let a maximálně deset let.
2. Odchylně od odstavce 1 mohou členské státy stanovit dobu platnosti:
 - a) kratší než pět let u průkazů totožnosti vydaných nezletilým osobám;
 - b) ve výjimečných případech kratší než pět let u průkazů totožnosti vydaných osobám za zvláštních a omezených okolností, kdy je doba jejich platnosti omezena v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem;
 - c) delší než deset let u průkazů totožnosti vydaných osobám ve věku 70 let a více.
3. Členské státy vydají průkaz totožnosti s platností dvanáct měsíců nebo kratší, pokud je dočasně fyzicky nemožné odebrat jakýkoli z otisků prstů žadatele.

Článek 5

Postupné vyřazování

1. Průkazy totožnosti, které nesplňují požadavky stanovené v článku 3, pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2031, podle toho, co nastane dříve.
2. Odchylně od odstavce 1:
 - a) průkazy totožnosti, které nesplňují minimální bezpečnostní normy stanovené v části 2 dokumentu ICAO 9303 nebo které neobsahují funkční strojově čitelnou zónu ve smyslu odstavce 3, pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2026, podle toho, co nastane dříve;
 - b) průkazy totožnosti osob, které ke dni 2. srpna 2021 dosáhly věku 70 let, pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti, pokud splňují minimální bezpečnostní normy stanovené v části 2 dokumentu ICAO 9303 a mají funkční strojově čitelnou zónu ve smyslu odstavce 3.
3. Pro účely odstavce 2 se funkční strojově čitelnou zónou rozumí:
 - a) strojově čitelná zóna splňující požadavky části 3 dokumentu ICAO 9303; nebo
 - b) jiná strojově čitelná zóna, pro niž vydávající členský stát oznámí pravidla pro čtení a zobrazování informací v ní obsažených, ledaže některý z členských států oznámí do 2. srpna 2021 Komisi, že není schopen tyto informace číst a zobrazovat.

Po obdržení oznámení uvedeného v prvním pododstavci písm. b) Komise informuje dotčený členský stát a Radu.

KAPITOLA III

POVOLENÍ K POBYTU OBČANŮ UNIE

Článek 6

Minimální informace, které mají být uvedeny

Povolení k pobytu vydávané členskými státy občanům Unie uvádí alespoň tyto údaje:

- a) název dokumentu v úředním jazyce nebo úředních jazycích dotčeného členského státu a alespoň v jednom z dalších úředních jazyků orgánů Unie;
- b) jasný odkaz, že je doklad vydán občanu Unie v souladu se směrnicí 2004/38/ES;
- c) číslo dokladu;
- d) jméno (příjmení a jméno nebo jména) držitele;
- e) datum narození držitele;

- f) informace, které mají být uvedeny na osvědčeních o registraci vydaných podle článku 8 směrnice 2004/38/ES a na dokladech osvědčujících trvalý pobyt vydaných podle článku 19 uvedené směrnice;
- g) vydávající orgán;
- h) na přední straně kód země tvořený dvěma písmeny vydávajícího členského státu, vytištěný inverzně na modrém obdélníku v kruhu tvořeném dvanácti žlutými hvězdami.

Pokud se členský stát rozhodne odebrat otisky prstů, použije se čl. 3 odst. 7.

Osoby, u nichž je odebrání otisků prstů fyzicky nemožné, jsou od povinnosti poskytnout otisky prstů osvobozeny.

KAPITOLA IV

POBYTOVÉ KARTY RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ, KTEŘÍ NEJSOU STÁTNÍMI PŘÍSLUŠNÍKY ŽÁDNÉHO ČLENSKÉHO STÁTU

Článek 7

Jednotný vzor

1. Při vydávání pobytových karet rodinným příslušníkům občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, použijí členské státy stejný vzor, jaký stanoví nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, ve znění nařízení (EU) 2017/1954, a jak bylo provedeno prováděcím rozhodnutím C(2018)7767.
2. Odchylně od odstavce 1 je na kartě uveden název „Pobytová karta“ nebo „Karta trvalého pobytu“. Členské státy uvedou, že tyto doklady byly vydány rodinnému příslušníkovi občana Unie v souladu se směrnicí 2004/38/ES. Pro tyto účely používají členské státy standardizovaný kód „Rodinný příslušník EU čl. 10 SMĚRNICE 2004/38/ES“ nebo „Rodinný příslušník EU čl. 20 SMĚRNICE 2004/38/ES“ v datovém poli [10] podle přílohy nařízení (ES) č. 1030/2002, ve znění nařízení (EU) 2017/1954.
3. Členské státy mohou zadat údaje pro vnitrostátní použití v souladu s vnitrostátním právem. Při zadávání a uchovávání takových údajů dodržují členské státy požadavky, které stanoví čl. 4 druhý pododstavec nařízení (ES) č. 1030/2002, ve znění nařízení (EU) 2017/1954.

Článek 8

Postupné vyřazování stávajících pobytových karet

1. Pokud pobytové karty rodinných příslušníků občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, nesplňují požadavky článku 7, pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2026, podle toho, co nastane dříve.
2. Odchylně od odstavce 1, pozbývají pobytové karty rodinných příslušníků občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, které nesplňují minimální bezpečnostní normy stanovené v části 2 dokumentu ICAO 9303, nebo které neobsahují funkční strojově čitelnou zónu splňující požadavky části 3 dokumentu ICAO 9303, platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2023, podle toho, co nastane dříve.

KAPITOLA V

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 9

Kontaktní místo

1. Každý členský stát určí alespoň jeden ústřední orgán jako kontaktní místo pro provádění tohoto nařízení. Pokud členský stát určil více než jeden ústřední orgán, stanoví, který z těchto orgánů bude kontaktním místem pro účely provádění tohoto nařízení. Název tohoto orgánu sdělí Komisi a ostatním členským státům. Pokud členský stát změní svůj určený orgán, uvědomí o tom Komisi a ostatní členské státy.

2. Členské státy zajistí, aby si kontaktní místa byla vědoma existence příslušných informačních a asistenčních služeb na úrovni Unie, mimo jiné v rámci jednotné digitální brány zřízené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ⁽¹⁴⁾, a dokázala s nimi spolupracovat.

Článek 10

Odebírání biometrických identifikátorů

1. Biometrické identifikátory jsou odebírány výlučně kvalifikovanými a řádně zmocněnými pracovníky, které určí orgány příslušné pro vydávání průkazů totožnosti nebo pobytových karet, za účelem jejich uložení na vysoce zabezpečeném paměťovém médiu podle čl. 3 odst. 5 v případě průkazů totožnosti a čl. 7 odst. 1 v případě pobytových karet. Odchylně od první věty smějí být otisky prstů odebírány výlučně kvalifikovanými a řádně zmocněnými pracovníky těchto orgánů, s výjimkou případů, kdy byla žádost podána diplomatickému nebo konzulárnímu úřadu členského státu.

V zájmu zajištění shody biometrických identifikátorů s totožností žadatele se žadatel dostaví alespoň jednou během procesu vydávání každého dokladu osobně.

2. Členské státy zajistí, že budou zavedeny vhodné a účinné postupy pro odebírání biometrických identifikátorů a že tyto postupy budou v souladu s právy a zásadami stanovenými v Listině, Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvě Organizace spojených národů o právech dítěte.

Pokud se členské státy při odebírání biometrických identifikátorů setkají s obtížemi, zajistí, aby byly zavedeny vhodné postupy respektující důstojnost dotčené osoby.

3. Pokud to není nutné pro zpracovávání údajů v souladu s unijním a vnitrostátním právem, biometrické identifikátory uchovávané pro účely personalizace průkazů totožnosti nebo povolení k pobytu by měly být uchovávané vysoce zabezpečeným způsobem a pouze do dne převzetí dokladu, nejdéle však do 90 dnů ode dne vydání dokladu. Po uplynutí této lhůty musí být biometrické identifikátory okamžitě vymazány nebo zničeny.

Článek 11

Ochrana osobních údajů a odpovědnost

1. Aniž je dotčeno nařízení (EU) 2016/679, členské státy zajistí bezpečnost, integritu, pravost a důvěrnost údajů shromážděných a uchovávaných pro účely tohoto nařízení.

2. Pro účely tohoto nařízení se orgány příslušné pro vydávání průkazů totožnosti a povolení k pobytu považují za správce ve smyslu čl. 4 bodu 7 nařízení (EU) 2016/679 a odpovídají za zpracování osobních údajů.

3. Členské státy zajistí, aby dozorové úřady mohly plně vykonávat své úkoly podle nařízení (EU) 2016/679 a měly mimo jiné přístup ke všem osobním údajům a ke všem nezbytným informacím a do všech prostor příslušných orgánů a k jejich veškerým zařízením pro zpracování údajů.

4. Spolupráce s externími poskytovateli služeb nevyklučuje odpovědnost členského státu, která mu může vzniknout podle unijního nebo vnitrostátního práva v případě porušení povinností ohledně osobních údajů.

5. Informace ve strojově čitelné podobě jsou do průkazů totožnosti nebo povolení k pobytu vkládány výhradně v souladu s tímto nařízením a vnitrostátním právem vydávajícího členského státu.

6. Biometrické údaje uchovávané na paměťovém médiu průkazů totožnosti a povolení k pobytu jsou používány pouze v souladu s unijním a vnitrostátním právem řádně zmocněnými pracovníky příslušných vnitrostátních orgánů a agentur Unie pro účely ověření:

a) pravosti průkazu totožnosti nebo povolení k pobytu;

b) totožnosti držitele prostřednictvím přímo dostupných porovnatelných prvků v případech, kdy právní předpis stanoví povinnost průkaz totožnosti nebo povolení k pobytu předložit.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1).

7. Členské státy vedou seznam příslušných orgánů, které mají přístup k biometrickým údajům uloženým na paměťovém médiu uvedeném v čl. 3 odst. 5 tohoto nařízení, a každoročně jej předkládají Komisi. Komise zveřejňuje souhrn těchto vnitrostátních seznamů na internetu.

Článek 12

Sledování

Komise do 2. srpna 2020 stanoví podrobný program pro sledování výstupů, výsledků a dopadů tohoto nařízení, včetně jeho dopadu na základní práva.

Program sledování stanoví, jakými prostředky a v jakých intervalech se mají údaje a další potřebné důkazy shromažďovat. Stanoví opatření, která mají přijmout Komise a členské státy při shromažďování a analyzování údajů a dalších důkazů.

Členské státy poskytnou Komisi údaje a další důkazy, které jsou pro toto sledování nezbytné.

Článek 13

Podávání zpráv a hodnocení

1. Dva roky a poté jedenáct let ode dne použitelnosti tohoto nařízení podá Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o jeho provádění, zejména pokud jde o ochranu základních práv a osobních údajů.

2. Šest let ode dne použitelnosti tohoto nařízení a poté každých šest let provede Komise hodnocení tohoto nařízení a předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o hlavních zjištěních. Zpráva se zaměří zejména na:

- a) dopad tohoto nařízení na základní práva;
- b) mobilitu občanů Unie;
- c) účinnost biometrického ověřování pro zabezpečení cestovních dokladů;
- d) možnost použít pobytové karty jako cestovní doklady;
- e) možnost další harmonizace vizuální podoby průkazů totožnosti;
- f) nutnost zavést společné bezpečnostní prvky pro dočasné doklady totožnosti, aby je bylo možné lépe rozpoznat.

3. Členské státy a příslušné agentury Unie poskytnou Komisi informace, které jsou pro vypracování těchto zpráv nezbytné.

Článek 14

Další technické podmínky

1. K zajištění toho, aby průkazy totožnosti a povolení k pobytu uvedené v čl. 2 písm. a) a c) splňovaly budoucí minimální bezpečnostní normy, Komise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů další technické podmínky týkající se:

- a) dalších bezpečnostních prvků a požadavků včetně zdokonalených norem proti padělání, napodobování a pozměňování;
- b) technických norem média pro uchovávání biometrických prvků uvedených v čl. 3 odst. 5 a jejich zabezpečení, včetně zabránění neoprávněnému přístupu a snazšího ověřování;
- c) požadavků na kvalitu a společných technických norem pro zobrazení obličeje a otisky prstů.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 15 odst. 2.

2. Postupem podle čl. 15 odst. 2 lze rozhodnout, že podmínky uvedené v tomto článku mají být tajné a nemají se zveřejnit. V takovém případě se sdělují pouze subjektům určeným členskými státy pro tisk a osobám řádně zmocněným členským státem nebo Komisí.

3. Každý členský stát určí jeden subjekt odpovědný za tisk průkazů totožnosti a jeden subjekt odpovědný za tisk pobytových karet rodinných příslušníků občanů Unie a sdělí názvy těchto subjektů Komisi a ostatním členským státům. Každý členský stát je oprávněn změnit tyto určené subjekty a uvědomí o tom Komisi a ostatní členské státy.

Členské státy se mohou rovněž rozhodnout určit jediný subjekt odpovědný za tisk jak průkazů totožnosti, tak pobytových karet rodinných příslušníků občanů Unie a název tohoto subjektu sdělí Komisi a ostatním členským státům.

Dva nebo více členských států se mohou rovněž rozhodnout určit pro tyto účely jediný subjekt a uvědomí o tom Komisi a ostatní členské státy.

Článek 15

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor zřízený článkem 6 nařízení (ES) č. 1683/95. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011. Pokud výbor nevydá žádné stanovisko, Komise navrhaný prováděcí akt nepřijme a použije se čl. 5 odst. 4 třetí pododstavec nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 16

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 2. srpna 2021.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 20. června 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA